

**Raport z oceny aktualności i stopnia realizacji
Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta
Siemianowice Śląskie do 2030 roku**

Spis treści

1. Wstęp.....	3
2. Metodyka oceny aktualności i stopnia realizacji GPR	3
2.1 Uwarunkowania procesu rewitalizacji w mieście Siemianowice Śląskie	3
2.2 Zakres oceny	3
3. Ocena stopnia realizacji GPR	4
3.1. Stan realizacji przedsięwzięć podstawowych GPR	4
3.2. Ocena stopnia realizacji celów GPR.....	8
3.3 Zmiana sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie.....	11
4. Ocena aktualności GPR – identyfikacja przesłanek do aktualizacji programu	14
5. Wnioski i rekomendacje.....	15
Spis tabel	16

1. Wstęp

Przedmiotem opracowania jest ocena aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Siemianowice Śląskie do 2030 roku (GPR), o której mowa w art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 r. poz. 485). GPR został przyjęty uchwałą nr 731/2023 Rady Miasta Siemianowic Śląskich z dnia 28 września 2023 r. oraz częściowo zmieniony Uchwałą Nr 33/2024 z dnia 29.08.2024

Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR przeprowadzona została zgodnie z zasadami określonymi w programie w rozdziale „Wprowadzenie zmian do Programu” GPR dotyczącym monitorowania i ewaluacji programu, a także zgodnie z zapisami art. 22 ust. 1 ustawy o rewitalizacji:

„Gminny program rewitalizacji podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta co najmniej raz na 3 lata, zgodnie z systemem monitorowania i oceny określonym w tym programie.”

Raport prezentuje wyniki oceny stopnia realizacji celów określonych w programie oraz analizy aktualności jego zapisów. Podlega on zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji, a następnie będzie stanowił podstawę decyzji o aktualizacji GPR.

2. Metodyka oceny aktualności i stopnia realizacji GPR

2.1 Uwarunkowania procesu rewitalizacji w mieście Siemianowice Śląskie

Obszar rewitalizacji gminy wyznaczono uchwałą 38/2022 Rady Miasta Siemianowic Śląskich z dnia 29 września 2022 r. i obejmuje on powierzchnię 509 ha, co stanowi 19,96% powierzchni gminy i liczy 25,29% mieszkańców. Na tym terenie prowadzony jest proces rewitalizacji od roku 2023, którego efekty poddano ocenie po 3-letnim okresie wdrażania.

Monitorowaniu podlegają monitorowaniu cele główne GPR, które obejmują:

1. CS.1. Szczęśliwy, aktywny, świadomy Siemianowiczanie na obszarze rewitalizacji
2. CS.2. Zmodernizowany infrastrukturalnie i dostępny obszar rewitalizacji Siemianowic Śląskich
3. CS.3. Zrównoważony gospodarczo-środowiskowo-przestrzennie obszar rewitalizacji Siemianowic Śląskich i dostępny obszar rewitalizacji Siemianowic Śląskich

2.2 Zakres oceny

Ocena stopnia realizacji programu została opracowana na dwóch poziomach:

- jako ocena stanu realizacji przedsięwzięć zaplanowanych w GPR oraz
- jako ocena aktualnej wartości wskaźników monitorowania celów strategicznych i kierunków działań przyjętych w programie.

W drugiej części niniejszego raportu przeprowadzono ocenę aktualności zapisów GPR. Przekrojowej analizie poddano zapisy GPR weryfikując ich spójność ze stanem faktycznym po trzech latach obowiązywania programu. Szczegółowemu badaniu poddano zgodność GPR z otoczeniem dokumentów strategicznych gminy, odnosząc się do wszelkich zmian, które zaszły w okresie obowiązywania programu.

W ostatniej części opracowania przedstawiono wnioski i rekomendacje wynikające z przeprowadzonego badania i stanowiące podstawę do ewentualnej aktualizacji dokumentu.

3. Ocena stopnia realizacji GPR

3.1. Stan realizacji przedsięwzięć podstawowych GPR

Do realizacji celów strategicznych GPR przewidziano 11 podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, których stan realizacji w procesie monitorowania poddano ocenie w podziale na cztery kategorie:

- **zrealizowane** – stan na moment sporządzenia raportu takich projektów jest 2 szt. (Rewitalizacja obszarów miejskich w Siemianowicach Śląskich I – projekt 1, Modernizacja pustostanów w celu utworzenia lokali mieszkalnych w Siemianowicach Śląskich – projekt 4)
- **w trakcie realizacji** – stan na moment sporządzenia raportu takich projektów jest 5 szt., (Rewitalizacja obszarów miejskich w Siemianowicach Śląskich II – projekt 2, Rewitalizacja obszarów miejskich w Siemianowicach Śląskich III – projekt III oraz 3 projekty MOPS – nr 9,10,11)
- **do późniejszej realizacji** – stan na moment sporządzenia raportu takich projektów jest 2 szt. (Modernizacja Kinoteatru Tęcza oraz utworzenie Muzeum Historii Kina Polskiego)
- **do wykreślenia z GPR z uwagi na podjęcie decyzji o braku realizacji projektów** – stan na moment sporządzenia raportu – 2 szt. (projekt. dot. farmy fotowoltaicznej i hałdy po KWK Michałowice)

Tabela 1. Zestawienie przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Cel GPR	Liczba projektów				
	zrealizowanych	w trakcie realizacji	do realizacji	do wykreślenia	Łączna liczba projektów
Poprawa jakości warunków życia w Siemianowicach Śląskich na obszarze rewitalizacji	2	5	2	2	11
Liczba projektów	11	11	11	11	11
% projektów	18,18%	45,46%	18,18%	18,18%	100%

Źródło: Opracowanie własne.

Celem analizy stopnia realizacji przedsięwzięć ujętych w zapisach programu jest zebranie danych, które pozwalają poddać ocenie poziom wdrażania tego GPR, zgodnie z założeniami przedstawionymi w programie.

Łącznie zrealizowanych zostało 2 szt. przedsięwzięć z 11 szt. wszystkich zaplanowanych w GPR projektów.

Oprócz powyższego w trakcie realizacji znajduje się kolejnych 5 szt. przedsięwzięć. Łącznie projekty zrealizowane i w trakcie realizacji stanowią 63,64% wszystkich zaplanowanych w GPR przedsięwzięć.

Poniżej zaprezentowano podsumowanie etapu wdrażania zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w programie.

Tabela 2. Stan realizacji podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Status realizacji (zrealizowany/ w trakcie realizacji/ do realizacji)	Opis zrealizowanego zakresu/ działania w projekcie przewidziane na kolejny okres	Wartość projektu (wg GPR)	Wielkość poniesionych wydatków na realizację projektu	Podmiot odpowiedzialny za realizację
Cel 1. Szczęśliwy, aktywny, świadomy Siemianowiczanie na obszarze rewitalizacji						
1.	W rodzinie siła	W TRAKCIE	W ramach projektu planuje się, iż w dalszym ciągu swoją pracę wykonywać będą asystenci rodziny, świadczone będzie poradnictwo psychologiczne, funkcjonować będą grupy samopomocowe, przeprowadzony zostanie trening kompetencji wychowawczych, działać będą rodziny wspierające. Realizowane będą działania zaplanowane w projekcie dla dzieci z Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego.	1,5 mln zł	294 509,18 zł	MOPS Siemianowice Śląskie
2.	Usługi społeczne dla społeczności lokalnej Siemianowic Śląskich	W TRAKCIE	Realizowane będą usługi sąsiedzkie, funkcjonować będzie grupa edukacyjno - wspierająca oraz wsparcie szkoleniowe dla opiekunów faktycznych. Ponadto Partner w projekcie realizował będzie usługi w Dziennym Domy Pomocy, a także stacjonarne usługi opieki wytchnieniowej.	1,5 mln zł	51 259, 93 zł	MOPS Siemianowice Śląskie
3.	Klucz do sukcesu – aktywizacja społeczno – zawodowa	W TRAKCIE	Dla kolejnej grupy osób długotrwale bezrobotnych realizowana będzie aktywizacja społeczno – zawodowa: warsztaty proekologiczne, szkolenie ICT, praca socjalna, indywidualne poradnictwo psychologiczne, warsztaty z autoprezentacji,	1,5 mln zł	115 295, 80 zł	MOPS Siemianowice Śląskie

			treningu racjonalnego prowadzenia gospodarstwa domowego, indywidualne doradztwo zawodowe, kursy zawodowe, staże, prace społeczno - użyteczne			
Suma poniesionych wydatków na realizację projektów w celu 1					461 064,91 zł	
Cel 2. Zmodernizowany infrastrukturalnie i dostępny obszar rewitalizacji Siemianowic Śląskich						
4.	Rewitalizacja obszarów miejskich w Siemianowicach Śląskich I	ZREALIZOWANY	nd	5,5 mln zł	6 023 032,30 zł	Wydział Inwestycji UM
5.	Rewitalizacja obszarów miejskich w Siemianowicach Śląskich II	W TRAKCIE	Dalsza modernizacja kamienic miejskich	33,3 mln zł	22 983 804,15 zł	Wydział Inwestycji UM
6.	Rewitalizacja obszarów miejskich w Siemianowicach Śląskich II	W TRAKCIE	Dalsza modernizacja kamienic miejskich	33,3 mln zł	9 276 091,53 zł	Wydział Inwestycji UM
7.	Modernizacja pustostanów w celu utworzenia lokali mieszkalnych w Siemianowicach Śląskich	ZREALIZOWANY	nd	2,1 mln zł	1 725 329,78 zł	Wydział Inwestycji UM
8.	Rewitalizacja terenu poprzemysłowego po byłej KWK Siemianowice w Michałowicach	PRZEWIDZIANY DO WYKREŚLENIA Z LISTY PROJEKTÓW	nd	12,0 mln zł	65 731,20 zł	Wydział Inwestycji UM
Suma poniesionych wydatków na realizację projektów w celu 2					40 073 988,96 zł	
Cel 3. Zrównoważony gospodarczo-środowiskowo-przestrzennie obszar rewitalizacji Siemianowic Śląskich i dostępny obszar rewitalizacji Siemianowic Śląskich						
9.	Budowa farmy fotowoltaicznej	PRZEWIDZIANY DO WYKREŚLENIA Z LISTY PROJEKTÓW	Farma będzie realizowana w innym miejscu, poza obszarem rewitalizacji	4,00 mln zł	29 948,40 zł	Wydział Inwestycji UM
10.	Przebudowa kinoteatru „Tęcza” na międzypokoleniowe	W TRAKCIE	Złożono wniosek o dofinansowanie, oczekuje na oceny.	30,00 mln zł	57 808,77	Wydział Inwestycji UM

	centrum aktywności społeczno-gospodarczej					
11.	Utworzenie Muzeum Kina Polskiego	NIE ROZPOCZĘTY		35,00 mln zł	0,00 zł	Wydział Inwestycji UM
Suma poniesionych wydatków na realizację projektów w celu 3					87 757,17 zł	
Stan zaawansowania finansowego realizacji GPR				159,7 mln zł	40 622 811,04 zł	25,4%

Źródło: Opracowanie własne.

Łącznie poniesiono niespełna 41 mln zł na realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych w stosunku do kwoty ~159,7 mln zł¹, którą zaplanowano w GPR, co pozwala określić zaawansowanie finansowe realizacji procesu na poziomie ok. 26 %. Największe środki zaangażowane w realizację w ujęciu finansowym dotyczą celu nr 2 gdzie osiągnięto ponad 50% stanu realizacji (od sumy działań odjęto projekt dot. rewitalizacji hałdy po KWK Michałkowice, z uwagi na podjęcie decyzji o odstąpieniu od zadania).

Po dwóch latach funkcjonowania GPR zrealizowano ¼ założeń budżetowych. Przymierzając to do okresu obowiązywania dokumentu, który zakłada ponad 7 lat, można wskazać, że zaangażowanie finansowe w proces rewitalizacji w mieście jest poprawne.

¹ W GPR wskazano kwotę 159 633 000,00 mln zł.

3.2. Ocena stopnia realizacji celów GPR

Monitoring realizacji celów GPR odbywa się z użyciem metody ilościowej, wykorzystującej mierniki (wskaźniki), które umożliwiają pomiar rezultatu procesu.

W GPR przewidziano dwa „poziomy” monitorowania. Celom szczegółowym (których jest łącznie 24) przypisano mierniki stopnia realizacji celu (łącznie 47) mające ilustrować, w jakim stopniu uzyskano odpowiedź na przypisane im zjawiska problemowe. Mierniki w przeważającej części mają charakter wskaźników produktu (pokazują, co zostało zrealizowane w ramach programu), choć część z nich należy można kwalifikować jako wskaźniki rezultatu (np. mierniki demograficzne).

Zdefiniowano także 24 wskaźniki monitorowania. Mają one charakter wskaźników rezultatu i winny obrazować zmiany zachodzące na obszarze rewitalizacji będące skutkiem działań podjętych w ramach realizacji programu (choć na ich wartości wpływać też będą inne czynniki i procesy zachodzące niezależnie od programu). Są też wskaźniki, których charakter jest odmienny i należy je zakwalifikować do wskaźników produktu (np. powierzchnia terenów zieleni).

W załączniku do GPR znalazły się karty wskaźników monitorowania, m.in. szczegółowo definiujące poszczególne wskaźniki, wskazujące ich powiązanie z poszczególnymi celami strategicznym oraz oczekiwany trend ich zmiany w wyniku realizacji programu. W treści programu wskazano ich wartości bazowe.

Tabela 3. Wskaźniki monitorowania celów GPR w latach 2022-2024

Nr	Nazwa miernika	Wartość bazowa wskaźnika (2022r.)	Wartość wskaźnika (2023r.)	Wartość wskaźnika (2024r.)	Źródło/gestor danych
Cel I. Szczęśliwy, aktywny, świadomy Siemianowiczanie na obszarze rewitalizacji					
M1	Liczba zameldowanych na OR	15776	15413	14985	Wydział Spraw Obywatelskich
M2	Liczba bezrobotnych na OR	365	319	336	Powiatowy Urząd Pracy
M3	Liczba wydarzeń miejskich (kulturalnych, sportowych itp.) na OR	241	272	246	Wydział Kultury i Sportu
M4	Liczba projektów ukierunkowanych na aktywizację społeczno-zawodową w mieście, które wsparciem obejmują OR	3	4	5	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
M4	Liczba projektów ukierunkowanych na aktywizację społeczno-zawodową w mieście, które wsparciem obejmują OR	9	8	7	Powiatowy Urząd Pracy
M5	Liczba programów/szkoleń związanych z nabywaniem kompetencji miękkich i cech przywódczych	0	0	1 ²	Biuro do spraw Integracji Międzypokoleniowej
M6	Liczba młodzieży zaangażowanej w działania miejskie/rok (wolontariat, szkolenia, spotkania)	280	280	295	Pełnomocnik do spraw Organizacji Pozarządowych

² spotkanie w ramach cyklu „Siemianowice Młodzieży”. Młodzież ze szkół ponadpodstawowych uczestniczyła w lekcji WOS-u, w trakcie której spotkała się z trzema prezydentami Siemianowic Śląskich, obecnym włodarzem miasta, Rafałem Piechem, oraz byłymi prezydentami, Jackiem Guzým i Zbigniewem Pawłem Szandarem.

M7	Liczba zorganizowanych działań przez NGO na obszarze OR ³	57	52	50	Pełnomocnik do spraw Organizacji Pozarządowych
M8	Liczba działań miejskich dedykowanych NGO ⁴	40	34	25	Pełnomocnik do spraw Organizacji Pozarządowych
M9	Liczba osób głosujących w BO	6 664	10 775	6 376	Biuro Prasowe
M10	Liczba spotkań/konsultacji/spacerów (etc.) miejskich dedykowanych włączeniu mieszkańców w procesy decyzyjne	3	6	3	Wydział Rozwoju Miasta
M11	Liczba szkoleń/programów edukacyjnych dedykowanych mieszkańcom	1	1	0	Wydział Rozwoju Miasta
M12	Liczba kampanii promujących miasto w mediach	52	48	46	Biuro Prasowe
M13	Liczba budynków na OR, które zmodernizowano w zakresie elewacji zew.	18	0	7	Wydział Inwestycji
M14	Liczba osób korzystających ze wsparcia pomocy społecznej w związku z problemami opiekuńczo-wychowawczymi	853	871	838	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
M15	Liczba rodzin zaangażowanych w projekty społeczne, związane z przeciwdziałaniem i zmniejszeniem problemów wychowawczych	136	69	64	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
M16	Liczba usług społecznych realizowanych przez miasto	7	7	8	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
M17	Liczba usług zdrowotnych realizowanych przez miasto	82 901	84 079	89 220	Wydział Polityki Społecznej
Cel II. Zmodernizowany infrastrukturalnie i dostępny obszar rewitalizacji Siemianowice Śląskie					
M18	Liczba przystanków i linii komunikacji publicznej na OR	41 przystanków, 22 linie	41 przystanków, 22 linie	41 przystanków, 22 linie	Wydział Infrastruktury Technicznej
M19	Liczba km wybudowanych/wyremontowanych dróg na OR	1,75	0,00	1,30	Wydział Infrastruktury Drogowej
M20	Liczba budynków mieszkalnych na OR po modernizacji	18	30	4	Wydział Inwestycji
M21	Liczba budynków gminnych pozostających do modernizacji na OR ⁵	126	96	92	Wydział Gospodarki Lokalowej
M22	Liczba zmodernizowanych przestrzeni publicznych na OR	1	0	2	Wydział Inwestycji
M23	Liczba zmodernizowanych w zasobie komunalnym podwórek na OR	0	0	0	Wydział Gospodarki Lokalowej
M24	Liczba wykroczeń odnotowanych przez SM na OR dot. zaśmiecania przestrzeni miejskich	25	48	33	Straż Miejska
M25	Liczba wykroczeń odnotowanych przez SM związanych z porządkiem miejskim	364	299	521	Straż Miejska

³ Z uwagi na skalę działania NGO brak możliwości wyodrębnienia działań realizowanych tylko na OR. Większość działań pozarządowych realizowanych jest na terenie całego miasta, uwzględniając przy tym OR. Wskazano liczbę przedsięwzięć objętych patronatem Prezydenta Miasta Siemianowice Śląskie

⁴ Na podstawie rocznych sprawozdań realizacji programu współpracy z NGO

⁵ Stan na 2022 rok to 144 budynki mieszkalne w zasobie gminnym (bez budynków będących we władaniu gminy).

M26	Liczba budynków publicznych na OR dostosowanych do potrzeb grup o specjalnych potrzebach	2	2	2	Wydział Polityki Społecznej
M27	Liczba przestrzeni publicznych na OR dostosowanych do potrzeb grup o specjalnych potrzebach	2	0	4	Wydział Infrastruktury Drogowej
M28	Liczba mieszkań wyposażonych w sanitariaty na OR	921	908	902 ⁶	Wydział Gospodarki Lokalowej
M29	Liczba mieszkańców w zasobie gminnym pozostających w mieszkaniach bez sanitariatów wewnątrz na OR	625	591	568	Wydział Gospodarki Lokalowej
M30	Liczba kamer monitoringu miejskiego na OR	43	44	44	Wydział Zarządzania Kryzysowego
M31	Liczba przestępstw ogółem na OR	228	219	212	Komenda Miejska Policji
M32	Ilość utworzonych np.: świetlic/domów opieki/miejsc integracji społeczno-edukacyjno-kulturalnej na OR	0	0	0	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
Cel III. Zrównoważony gospodarczo-środowiskowo-przestrzennie obszar rewitalizacji Siemianowic Śląskich i dostępny obszar rewitalizacji Siemianowic Śląskich					
M33	Liczba nowych inwestycji przemysłowo-usługowo-handlowych na OR	6	4	1	Wydział Budownictwa
M34	Liczba działek miejskich przeznaczonych na sprzedaż pod przemysł i usługi na OR	0	1	3	Wydział Gospodarki Nieruchomościami
M35	Liczba osób bezrobotnych, które podjęły pracę w firmach na terenie OR po przejściu wsparcia szkoleniowego otrzymanego z PUP	bd	bd	bd	Powiatowy Urząd Pracy
M36	Liczba szkoleń dedykowanych przedsiębiorcom organizowanych przez miasto	3	8	3	Biuro Obsługi Inwestora
M37	Liczba wspartych placówek oświatowych, gdzie zmodernizowano infrastrukturę kształcenia zawodowego	0	0	0	Wydział Edukacji
M38	Liczba uczniów korzystających z nowej infrastruktury	913	1 026	994	Wydział Edukacji
M39	Liczba uczniów zamieszkujących OR uczęszczających do szkół zawodowych	374	396	211	Wydział Edukacji
M40	Liczba przyznanych dotacji do wymiany źródła ogrzewania przez miasto na OR	174	128	98	Wydział Ochrony Środowiska
M41	Liczba budynków w zasobie komunalnych podłączonych do sieci ciepłowniczej na OR	6 ⁷	36	36	Wydział Gospodarki Lokalowej
M42	Liczba udzielonych dotacji przez PUP na rozwój działalności gospodarczej na OR	8	4	7	Powiatowy Urząd Pracy
M43	Liczba utworzonych przestrzeni miejskich wspierających i kreujących przedsiębiorczość	0	0	0	Wydział Rozwoju Miasta

⁶ Zmniejszająca się liczba lokali mieszkalnych wynika z ich sprzedaży

⁷ Do 2022 roku podłączono 6 budynków (w ramach projektu Likwidacja niskiej emisji w Siem. Śl). Kolejne 30 zrealizowano w 2023 roku.

M44	Liczba zmodernizowanych zabytkowych obiektów wpisanych do GEZ i WKZ na OR	Ilość uzgodnień MKZ -(54), Ilość opinii - (45)	Ilość uzgodnień MKZ -(32), Ilość opinii - (147)	Ilość uzgodnień MKZ -(115), Ilość opinii - (256)	Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków
M45	Liczba zrewitalizowanych przestrzeni zielonych na OR	0	0	0	MOSiR, Wydział Inwestycji
M46	Liczba zrealizowanych działań wspierających nadanie terenom zdegradowanym nowych funkcji społeczno-gospodarczych	0	0	0	Wydział Inwestycji
M47	Liczba wspartych działań związanych z retencją na OR	0	0	0	Wydział Infrastruktury Technicznej
M48	Liczba utworzonych przydomowych mini ogrodów i parków kieszonkowych na OR	0	0	0	Wydział Gospodarki Komunalnej

Źródło: GPR, *cele szczegółowe* str. 155-157

W systemie monitorowania założono pozytywny wpływ realizowanych przedsięwzięć na zmiany kluczowych mierników społeczno-gospodarczych użytych w celu opomiarowania celów GPR. Poniżej badaniu poddano zmiany wartości wskaźników monitorowania stopnia realizacji celów programu. Ocena stopnia realizacji celów GPR realizowana jest co 3 lata, zgodnie z wymogami art. 22 ustawy o rewitalizacji.

3.3 Zmiana sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie

Z punktu widzenia oceny procesu rewitalizacji, istotna jest bieżąca analiza sytuacji społeczno-gospodarczej gminy, która ma wpływ na rezultaty osiągnięte na obszarze rewitalizacji. Poniżej zestawiono kilka podstawowych zmiennych diagnostycznych w ujęciu czasowym od 2022 do 2024 roku, w celu analizy wpływu otoczenia na proces rewitalizacji.

Tabela 4. Wskaźniki sfery społeczno-gospodarczej gminy w latach 2022-2024

ID wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Opis wskaźnika	Wartość bazowa 2022	2023	2024
W1	Projekty w budżecie obywatelskim	Liczba projektów składanych do budżetu obywatelskiego w danym roku, których lokalizacja obejmowała obszar rewitalizacji lub jego fragment	3	6	3
W2	Organizacje pozarządowe	Liczba organizacji pozarządowych, których siedziba znajduje się na obszarze rewitalizacji	45	47	44
W3	Czytelnicy Miejskiej Biblioteki Publicznej	Liczba czytelników korzystających z fili Biblioteki Miejskiej znajdujących się na OR	1326	3 580	1 358
W4	Poziom przestępczości	Wyrażony w procentach stosunek liczby wykrytych przestępstw na obszarze rewitalizacji do liczby wykrytych przestępstw na terenie miasta ogółem	37,88%	46,64%	52,71%
W5	Poziom kradzieży	Wyrażony w procentach stosunek liczby wykrytych kradzieży na obszarze rewitalizacji do liczby wykrytych kradzieży na terenie miasta ogółem	17,74%	43,85%	20,63%

W6	Osoby bezrobotne	Wyrażony w procentach stosunek liczby osób zarejestrowanych w PUP, posiadających status osoby bezrobotnej, zamieszkałych na obszarze rewitalizacji do liczby osób posiadających status osoby bezrobotnej na terenie miasta ogółem	38,95%	38,35%	40,68%
W7	Bezrobocie wśród młodych do 25 roku życia	Wyrażony w procentach stosunek liczby osób w wieku poniżej 25 lat zarejestrowanych w PUP, posiadających status osoby bezrobotnej, zamieszkałych na obszarze rewitalizacji do liczby osób w wieku poniżej 25 lat zarejestrowanych w PUP, posiadających status osoby bezrobotnej zameldowanych na terenie miasta ogółem	48,65%	41,89%	36,14%
W8	Bezrobocie osób niepełnosprawnych	Wyrażony w procentach stosunek liczby osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP, posiadających status osoby bezrobotnej, zamieszkałych na obszarze rewitalizacji do liczby osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP, posiadających status osoby bezrobotnej zameldowanych na terenie miasta ogółem	44,09%	48,00%	53,66%
W9	Osoby pobierające zasiłki w ramach pomocy społecznej	Liczba osób pobierających zasiłki w ramach pomocy społecznej w danym roku zamieszkujących obszar rewitalizacji	1874	1 826	1 448
W10	Rodziny z założoną niebieską kartą	Liczba rodzin zamieszkujących obszar rewitalizacji, które posiadają założoną niebieską kartę	34	45	38
W11	Siemianowicka Karta Dużej Rodziny	Liczba pozytywnie rozpatrzonych wniosków o wydanie „Siemianowickiej Karty Rodziny 3 i więcej” złożone przez osoby zamieszkujące na obszarze rewitalizacji	35	31	10
W12	Seniorzy 60+	Liczba osób w wieku 60 lat i więcej zameldowanych na obszarze rewitalizacji	4 090	4 041	4 010
W13	Uczniowie szkół podstawowych	Liczba uczniów uczęszczających do szkół podstawowych znajdujących się na obszarze rewitalizacji w danym roku	1820	1 146	1 112
W14	Wyniki egzaminu ośmioklasisty	Stosunek średniego wyniku egzaminu ośmioklasisty uzyskany w danym roku na obszarze rewitalizacji do średniego wyniku egzaminu ośmioklasisty w danym roku na terenie miasta	0,77	0,75	0,71
W15	Urodzenia	Wyrażony w procentach stosunek liczby dzieci urodzonych rodzicom zamieszkującym na obszarze rewitalizacji do liczby dzieci urodzonych rodzicom	33,25%	28,81%	22,19%

		zamieszkującym na terenie miasta ogółem			
W16	Ludność w wieku produkcyjnym	Liczba ludności w wieku produkcyjnym zameldowanych na obszarze rewitalizacji	9436	8 847	8 787
W17	Powierzchnia terenów zielonych	Wyrażona w hektarach powierzchnia terenów zielonych na obszarze rewitalizacji	0	48,5	48,5
W18	Wykroczenia	Wyrażony w procentach stosunek liczby wykroczeń odnotowanych w danym roku przez Straż Miejską na obszarze rewitalizacji do liczby wykroczeń odnotowanych przez Straż Miejską na terenie miasta ogółem	14%	4%	5,5%
W19	Ogrzewanie mieszkań piecami kaflowymi	Liczba mieszkań znajdujących się na obszarze rewitalizacji ogrzewanych nieekologicznymi źródłami ogrzewania	5067	4939	4841
W20	Modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej	Liczba budynków użyteczności publicznej znajdujących się na obszarze rewitalizacji poddanych modernizacji energetycznej podawana narastająco w każdym roku	0	27	27
W21	Postawa przedsiębiorcza mieszkańców	Liczba nowo zarejestrowanych działalności gospodarczych w CEIDG, których siedziba znajduje się na obszarze rewitalizacji	42	54	50
W22	Zadłużenie gminnego zasobu budynków	Wysokość zadłużenia budynków w zasobie gminnym znajdujących się na obszarze rewitalizacji	53 269 595,89 zł	56 803 195,76 zł	51 035 688,79 zł
W23	Tereny zdegradowane i niezagospodarowane	Wyrażona w hektarach powierzchnia terenów zdegradowanych i niezagospodarowanych znajdujących się na obszarze rewitalizacji w danym roku	160,67	160,67	109,28
W24	Dostępność infrastrukturalna i komunikacyjna	Liczba zastosowanych rozwiązań dostępnościowych (infrastrukturalnych, komunikacyjnych itp.) na obszarze rewitalizacji w danym roku podawana narastająco	2	0	4

Źródło: Opracowanie własne.

Powyższe zmiany wskazują na zróżnicowany wpływ uwarunkowań społeczno-gospodarczych na proces rewitalizacji gminy Siemianowice Śląskie.

4. Ocena aktualności GPR – identyfikacja przesłanek do aktualizacji programu

Poniżej dokonano przeglądu zapisów GPR w celu potwierdzenia aktualności jego zapisów na dzień opracowania raportu z oceny aktualności i stopnia realizacji programu – w odniesieniu do kluczowych elementów jego struktury.

Tabela 5. Ocena aktualności zapisów GPR

ROZDZIAŁY W GPR	OCENA AKTUALNOŚCI GPR
OPIS SPOSOBU REALIZACJI DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH	Ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw wprowadzono zmiany w ustawie z dnia 9 października 2015 r. Poprzednia treść art. 15 ust. 1 pkt 2 brzmiała: „ <i>Gminny program rewitalizacji zawiera w szczególności opis powiązań gminnego programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi gminy, w tym strategią rozwoju gminy, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz strategią rozwiązywania problemów społecznych</i> ”. Obecnie należy wskazać opis sposobu realizacji poszczególnych dokumentów strategicznych przez gminny program rewitalizacji.
POGŁĘBIONA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI	Diagnoza jest aktualna i nie wymaga zmian.
WIZJA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	Wizja jest aktualna i nie wymaga zmian.
CELE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	Cele są aktualne i nie wymagają zmian.
KIERUNKI INTERWENCJI DZIAŁANIA I PROJEKTY REWITALIZACYJNE	Kierunki interwencji są aktualne i nie wymagają zmian. Zgodnie z punktem 3.1. Stan realizacji przedsięwzięć podstawowych GPR, lista przedsięwzięć wymaga aktualizacji. Z programu należy wykreślić projekty dotyczące farmy fotowoltaicznej i hałdy po KWK Michałowice, z uwagi na podjęcie decyzji o braku realizacji tych projektów. Ponadto należy dodać do listy przedsięwzięć projekty, które będą realizowane dzięki interwencji w ramach Polsko-Szwajcarskiego Programu Rozwoju Miast.
WPŁYW PROGRAMU NA POLITYKI LOKALNE	W związku z ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw niezbędne będzie odniesienie się do nowego rodzaju dokumentu jakim jest plan ogólny gminy. Weryfikacji należy poddać również plany miejscowe.
RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	W związku z planowaną aktualizacją działań i projektów rewitalizacyjnych wymagana jest zmiana informacji o finansowaniu działań rewitalizacyjnych.
MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH	Mechanizmy integrowania działań są aktualne i nie wymagają zmian.
MECHANIZMY ZARZĄDZANIA PROCESEM REWITALIZACJI	Mechanizmy zarządzania procesem są aktualne i nie wymagają zmian.
MONITORING I EWALUACJA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	Należy poddać weryfikacji obecny sposób monitoringu i ewaluacji programu.

Źródło: opracowanie własne.

Podsumowując, z analizy aktualności GPR wynika konieczność zmiany dokumentu w wyżej wskazanym zakresie.

5. Wnioski i rekomendacje

1. Wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji przebiega w sposób zgodny z założeniami dokumentu. Działania realizowane są w ramach dostępnych zasobów i możliwości finansowych. Poziom wdrażania programu można ocenić jako średni, z uwagi na nierównomierne tempo realizacji projektów oraz zróżnicowany poziom zaangażowania interesariuszy rewitalizacji.
2. Z dokonanej oceny aktualności wynika, że dokument jest w części nieaktualny, jednak zachowuje swoją przydatność operacyjną. Wskazane w tabeli 6 elementy wymagające aktualizacji dotyczą głównie zmian w zakresie prawnym, strategicznym i finansowym.
3. Za kluczową przesłankę aktualizacji programu należy uznać konieczność usunięcia przedsięwzięć, co do których podjęto już decyzję o braku ich realizacji (projekt dotyczący hałdy po KWK Michałkowice) oraz dopisania przedsięwzięć, które będą realizowane dzięki interwencji w ramach Polsko-Szwajcarskiego Programu Rozwoju Miast.
4. Postępy realizacji poszczególnych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych wskazanych w programie należy ocenić jako średniozaawansowane. Z 11 przedsięwzięć podstawowych dwa zostały zakończone, a pięć znajduje się w trakcie realizacji.
5. Niezbędne jest podjęcie działań w kierunku optymalizacji systemu monitorowania i oceny programu poprzez ograniczenie liczby mierników i wskaźników. Ich eliminacja powinna dokonać się po szczegółowej analizie w zakresie ich przydatności, trafności oraz pracochłonności przy określaniu ich wartości.
6. Warte rozważenia jest rezygnacja z celów szczegółowych i nazwanie ich „kierunkami działań” (w istocie w programie nie zdefiniowano wymaganych przez ustawę o rewitalizacji konkretnych kierunków działań odpowiadających wyznaczonym celom, tak więc działanie to byłoby korzystne także z tego powodu). Takie działanie wydaje się rozsądne, bo wiele celów szczegółowych dotyczy właśnie działań w określonych obszarach tematycznych, a więc może uchodzić za takie „kierunki”. Elementem tego procesu mogłoby być dodatkowo łączenie kilku celów szczegółowych w jeden kierunek, co przy okazji pozwalałoby na zmniejszenie liczby mierników im przyporządkowanych.
7. Należy odnotować wpływ zmian legislacyjnych w zakresie planowania przestrzennego (ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw) na dalsze funkcjonowanie programu. Rekomenduje się wskazanie powiązań celów programu z kierunkami polityki przestrzennej.

Spis tabel

Tabela 1. Zestawienie przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	4
Tabela 2. Stan realizacji podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	5
Tabela 3. Wskaźniki monitorowania celów GPR w latach 2022-2024	8
Tabela 4. Wskaźniki sfery społeczno-gospodarczej gminy w latach 2022-2024	11
Tabela 5. Ocena aktualności zapisów GPR	14